

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adtnak.

Lajos napján.

»Haljon ki velünk családunk.«
 Egy látogatója nem nyomhatta el a lelke mélyén sajnó fájdalom kérdést. Kossuth Lajos fia nem akarnak családot alapítani. Magyarország ujjáteremtője alig tudta elfojtani zokogását. Kinek egy egész nemzet családja, maga az általa megváltott hazát és a család áldásait egyformán nélkülözi és nélkülözni akarja haláláig és nem kárhoztatja, sőt jól esik neki, hogy fia a tragikus lemondás nagy áldozatával támogatják az ő életének tanúságát.

És Kossuth Lajos családjának magva szakad. Ki mindnyájunknak atya vala, nem marad annak utódja. A magyar nemzet bünhődik abban a végtelen szenvedésben, melynél nagyobb nem érzett még ember. »Minek a hontalanoknak a családja?« Magyarország törvényhozása hontalanná tette a Kossuthokat, ők megtagadják magoktól a családot. Mire is taníthatná a 90 éves aggastyán gügyögő unokáit? Megérdemli azt tőle ez a nemzet, hogy nyelvére oktasson olyanokat, kik nem lehetnek ennek az országnak polgárai soha, hacsak megszegni nem akarják dicső nagyapjuk szomorú hagyományát?

Mi is volna az a nagyapai örökség, a mit Kossuth Lajos unokáira hagyhatna egyéb, mint annak a hazának végzetes szerelme, mely őt kebeléből kitagadta? A legnagyobb átok, a hontalanság átka, ez az egyedüli jutalom, melylyel e nemzet

Kossuth századot betöltő életének évezredekre szóló áldásait viszonozta.

Elég ha ezt az átkot megosztják vele fia, ne szálljon át az átok ártatlan unokák fejére, kik nem vétettek annak a hatalomnak semmit, a melynek kedvéért ez a nemzet becsületével együtt megtagadta a hála, az igazság parancsait, kitagadván kebeléből, a ki érte mindent megtagadott önmagától. Ne szálljon az átok unokák fejére, kik idegen földön születtek és sirjokat az ismeretlen édes haza földjén nem lelhetik. És ne szálljon az átok, az árusítás átka ne szálljon a mi ártatlan unokáink fejére, kik nem tehetnek a sötét bünről mit apáik nevében elkövettek...

Szomorú örömmünnepe a magyarnak Lajos napja. Hála és keserűség egyszerre tölti be lelkünket. Hála az isteni gondviselés iránt, mely megengedte, hogy Kossuth Lajost ma is a legnagyobb élő magyarnak mondhassuk, 5t, kit a nagyok közt legnagyobbnak fog dicsőíteni egy másik ezredév története. Keserűség az emberek szolgaságba süllyedő gyávasága miatt, mely, hogy a hatalomnak kedvét keresse, törvénybe tudta iktatni a legnagyobb erkölcsstelenséget. Nagy a mi örömmünk, hogy a ki Magyarország szenvedéseit megváltotta, még munkálkodik hálátlan hazája dicsőségére, de határt nemé a mi lelkünknek keserűsége, hogy míg kincseink javát ma is idegen hatalom emészti: a hazának legnagyobb fia, 90 bánatos esztendő terhe alatt ro-

kadozva, pihenést nem tűrő munkával kénytelen a betevő falatot megkeresni.

Az ő munkájából reánk csak újabb dicsőség fénye sugárzik, de nem volt még fénynek oly árnyéka, mint a milyen sötétségbe a magyar nemzetet Kossuth Lajos sorsa borítja. Bármilyen legyen az ország jövője, még ha a kétes jövő igazra váltja is a mult hazugságait és boldogság napja virrad arra a háromszáz esztendő éjszakára: az örök fejlődés kényszerítő ereje előbb-utóbb kicsavarja a tollat a történelemhamisítók kezéből és nem lehet majd elhomályosítani azt az egyszerű igazságot, hogy Magyarországot nem az elnyomás, de a felszabadítás politikája tartotta meg az élő államok sorában.

Sokan tagadják még, de senkinek sem kell bizonyítani, hogy honnan jött az elnyomás. Hálátlan lehetett a hivatalos nemzet, de kell-e kérdeni, hogy ki volt a szabadító? Az elnyomásért, a százados szenvedésekért megbocsáthatott a nemzet igaz lélekkel, de van-e magyar, ki ne pirulna, hogy a kiengesztelést az árusításig vitték nevében, a nemzet nevében, mely elárult áldozat volt, a kiengesztelést, mikor a kérlelhetetlen igazság megtorlást követelt. Nagylelkűség illik a szabad nemzetekhez, de nem a magyar dolga volt a kiengesztelés. Nagylelkű volt, mikor az elnyomó kezét hódolattal fogadta, de rabszolgánép, mely hódolattának legnagyobb szabadítóját feláldozta. Minek a család a hontalanoknak...? Ne legyen unokája Kossuth

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Egy csillag titkai.

Lick, kaliforniai város csillagvizsgálója számára, mely a Hamilton hegyen áll, egy rengeteg teleszkópot készítenek. Ha sikerül megvalósítani e nagyszerű tervet, az új teleszkóp lesz a világ leghatalmasabb távcsöve, 36 hüvelykes sugártörő üvegével. Fogalmat alkothatn a készülék erejéről, ha tekintetbe vesszük, hogy a holdat olyan közel fogja hozni a Hamilton hegyi csillagvizsgálóhoz, mint a milyen a távolság Páris és Chalons sur Marne között. A licki obszervatórium helye igen szerencsésen van megválasztva, mint csillagvizsgálók állítják léggögre egyike a legtisztábbnak és legnagyobbabbnak. Csillagászok tehát igen sokat várnak az új távcsőtől, azt remélik, hogy fölfedezésekre fog vezetni, melyek nagy mozgalmat idéznek elő a csillagászat terén.

Azt remélik, hogy e távcső segítségével eljese kimerítő adatok szerezhetők majd ama csillagok világáról, melyek hozzánk legközelebb fekszenek, a melyek ennél fogva legjobban érdekelnek bennünket. Különösen a Mars fog szolgálni e tekintetben tanulmány tárgyul. — Tudvalevőleg a Mars az a világ, a mely a mi

világunkhoz legközelebb fekvők egyike a világűrben. A Marsot ismerik legjobban az összes csillagok közt. Már jóval Herschel előtt a csillagászok a Mars mind a két sarkán egy-egy fehér foltot jelöltek ki, a mely rendszer időközben nő és fogyatkozik. — A híres angol csillagász állította föl azt a hypothézist, hogy e két fehér folt, két jeges tenger, hasonló a mi jeges tengereinkhez az északi és déli sarkon. A foltok fogyatkozása és növekedése nyarat és telet jelölne. A megfigyelés igazolta Hersche hypothézisét.

E felfedezés volt a kiinduló pontja a kutatások egész sorának, a melyek aránylag igen szép eredményt értek el. Ma már csillagászaink meglehetősen pontosan ismerik a szárazföld és a tenger eloszlását a Marson. A földön csak egy harmadrészt foglalja el a felületnek a szárazföld, két harmadrészt pedig a tenger. A Mars felületéből körülbelül egyforma részt foglal el a szárazföld és a tenger; — azonkívül az oceánok nem képeznek végnélküli széles területeket, mint nálunk, hanem többnyire széles csatornákból állanak, a melyek nagy szigeteket választanak el egymástól. Legkiválóbb jellemzője a Marsnak vörös színe, ennek köszönheti valószínűleg ősrégi nevét isu had.

stenről nevezték el e lángoló tűzben égő csillagot. Hasonló a színe a vasrozsdáéhoz s Herschel úgy találta, hogy e szín földjének tulnyomó vastartalmából származik. Más csillagászok véleménye szerint a Mars növényzete rétjei, fái, vörös színűek a zöld szín helyett a mely bizonyosan a föld jellemző színét képezi más planéták csillagászai számára. Akár hogy áll is, a magyarázat még eddig bizonytalan.

Az az egy kétségtelen, hogy a Marsnak is van légköre. A földi természetbúvárok még még nem határozták meg a légréteg sulyát és sűrűségét, de az bizonyos, hogy nem lehet teljesen hasonló a miénkhez; különben ha teljesen olyan lenne, a Mars felületére $\frac{5}{6}$ -szor kisebb nyomást gyakorolna, mint a földi légkör. Másrészt, tekintetbe véve a Marsnak a naphoz való távolságát, kiszámíthatjuk, hogy a bolygó $\frac{2}{5}$ ször többet kap a nap melegéből mint mi és sokkal tekintélyesebb melegmennyiséget sziv is magába, mint a föld, miután légköre kevésbé sűrű, mint a miénk. Ebből következik az, hogy a Mars felületén sokkal nagyobb a párolgás, mint a földön és hogy légköre sokkal nedvesebb.

Minden suly általán egy harmadszor kis-

Lajosnak, hogy hazájának mondjon oly országot, mely nem hazája csak a meghunyászkodásnak; hogy ne mondhasa hazájának az országot, mely fenmaradását az ő nevének köszönheti. De Kossuth Lajosnak azért ime van családja. A magyar nép kicsinye, nagya mind gyermekének vallja magát. Ma egész Magyarország szomorú példáját mutatja annak, miképen tagadta meg a nemzeti akaratot a nemzeti képviselő. Mert a hatalom kivihette, hogy más legyen a parancsossal örökölt törvény, de a szívek törvénye hiszen örzi a legszentebb erkölcsi parancsot s örökölt hagyja az unokáknak, kik amiképen mi ma, könnyek között, de késő századok hátlájával dalolják:

»Kossuth Lajos édes apánk!«

B. S.

Tanítók nyugdíja.

Az a törvényjavaslat, mely a tanítók nyugdíjkiállítását javítani van hivatva, élénk érdeklődést ébresztett a legszélesebb körökben. Magával a javaslat egészével s a fontos ügygyel, melyre vonatkozik, már ismételtlen foglalkoztunk. Ezuttal csak azokra a pontokra kívánunk rámutatni, melyek a mostani törvényvel szemben előnyt biztosítanak a tanítóknak.

Az első s legfontosabb javítást már eléggé kiemeltük. Az új javaslat szerint negyven évi szolgálat után a nyugdíj minimuma 300 frt, míg a mostani törvény szerint ez a tanító maximum is volt, csak a népiskolai igazgató és polgáriskolai tanító kaphattak 400 forint nyugdíjat. Ezután pedig, a kinek több a fizetése, negyven év után teljes nyugdíjat kap. Fizetni pedig a nyugdíjra ezentul mindenki csak fizetésének 2%-át fizeti, míg eddig, a kinek 400 frtos igénye van, 8%-os fizetésre van kötelezve. Ugyanezen előnyt biztosítja az új javaslat azoknak is, kik negyven évnél rövidebb szolgálat után mennek nyugdíjba.

A nyugdíj-alapja náluk is a fizetés 40%-a tíz év után s további 2% minden évre; nem mint eddig, a végső 300 forintnyi nyugdíj 40%-a.

Ehez képest javul az özvegy kiállása is. Míg eddig a tanító özvegye csak 120 forint

nyugdíjat kaphatott, ezentul ennél többet, vagyis 150 frtot kap már akkor is, ha a férj fizetése nem volt 300 forintnál nagyobb. — Ellenben ha a férj fizetése például 600 forint volt, az özvegy 350 forint nyugdíjat kap s azonfölül minden száz forint fizetés után 20 forintot.

Ha az özvegy nőnek több gyermeke van, csak egy nem kap gyámpénzt; ellenben a többire egyenként az anyja nyugdíjának hatodrésze jut. E szerint, ha például a tanítóknak 600 forint fizetése volt s özvegye és három árva maradt, a család 400 forint nyugdíjra számíthat.

S itt említjük föl az azt újítást is, hogy ezentul a tanító árva szintén kapnak gyámpénzt még akkor is, ha atyjuk él. Ha pedig az árva teljesen szülőtlenné, akkor segélypénzük még emelkedik is: még pedig 25 forinttal, ha csak egyik és 40 frttal, ha mindkét szülőjük a tanító pályán működött. S az ilyen szülőtlenné árvaikat három éves koruktól kezdve árvaházakban nevelik.

A tanító halála után a férj természetesen nyugdíjat nem élvezhet, de végkielégítés gyanánt megkapja a nő három havi fizetését; illetőleg ha a nő nyugdíjas állapotban halt meg, három havi nyugdíját.

Végül a tanítók igénye javul még azzal is, hogy nyugdíját nem fogja elveszíteni akkor sem, ha férje életben van, avagy újra férjhez megy is.

S hogy legalább ez a javulás biztosítva legyen a tanúgy minden munkásának, az új javaslat kimondja azt is, hogy egyes iskolafőntartó testületek, melyeknek nyugdíj-alapjuk van, ezentul csak akkor vehetnek föl új tagokat, ha az illetők nagyobb megterhelése nélkül legalább is ugyanoly kedvezményt biztosítanak, mint a leendő új törvény.

Ezek az előnyök, melyeket csak a javulás kezdete gyanánt üdvözölhetünk, de melyekkel végleg megelégedve nem lehetünk, természetesen jelentékenyen fogják emelni a nyugdíj-alap terhet is. De ez fedezetet talál egyrészt a befizetésekben, melyek a 150,000 frtos államszegélyvel annyira megnöveltek az alapot; másrészt a nyolcz milliós alap kamataiban; s végül harmadszor a javaslat nyit új forrást is:

sebb a Marson, mint a földön, vagyis a mi kilogramunk ott atlag csak 333 grammot nyomna. Ez arányoknak megfelelőleg a Mars lakói atlag 4 méter magasak lehetnek és sokkal erősebbek, sokkal ügyesebbek, sokkal mozgékonyabbak, mint a föld lakói, a logika szabályai szerint következtetve tehát a Mars lakói a tevékenység minden ágában sokkal jelentékenyebb műveket alkothattak, mint mi. Tudományaik bizonyosan sokkal előhaladottabbak, mint a mieink; nekik talán már vannak is olyan teleszkópjaink, melyeknek segítségével fölfedezhettek bennünket, sőt talán tanulmányozhatták is életmódunkat.

Meleg és világosság dolgában mindenesetre sokkal jobban vannak ellátva, mint mi.

A nap számukra valószínűleg egy fehér, vagy talán kék korong alakjában jelentkezik, körülbelül egy harmaddal szélesebbnek mint nálunk. Nappalaik körülbelül olyan hosszúak mint mieink, de napjaik hosszabbak. Hosszabb tehát az év is, 687 naptól áll, a mi napjaink szerint számítva. A Mars tengelyének pályájához való hajlása olyan, hogy az ottani évszakok beosztása egészen hasonló a miénkhez. Éjjelei igen sötétek; a Marsnak ugyan két holdja van a mi egy holdunk helyett, de ezek a holdak olyan kicsinyek, hogy a vilá-

gító képességük ugyszólván semmi; a nagyobb-nak átmérője csak 96 km., a kisebbiké pedig 64 km.

A Marsnak nagy hasonlatossága a földhöz mindenesetre igen frappáns. Szinte lehetetlen, hogy ne létezzék ott is élet, ha nem is egyenlő a miénkkel, legalább hozzá hasonló. Valószínű, hogy sokkal ősbibb, mint a földi s bizonyosan sokkal magasabb fokán is áll a civilizáció. A Marssal kell tehát megpróbálni a közlekedést, a mikor majd a földi teleszkópok elég hatalmasak lesznek erre.

Egy csillagász azt állítja, hogy szomszédaink már meg is próbálták a jeladást világitó eszközök segítségével. Annyi bizonyos, hogy intenzív fényű pontokat láttak feltűnni a Marson s nem lehetetlen, hogy ezek nekünk szóló jelek. De ha jelek is, nem tudjuk még hozzá a kulcsot. Ezt kellene megtalálni, kitalálni egy beszédet olyan jelekből, a melyet okvetlenül megért minden észszel felruházott lény. Egy orosz tudós tudvalevőleg már indítványozta, hogy be kell róni Szibéria sivatagaiba Pythagoras tételének a rajzát. Csakhogy, fájdalom, nem igen képzelhetjük el, hogy a Mars lakói, ha meg is látják a rajzot, hogy adhatnák tudtukra, hogy az náluk is tárgyat képezi az érettségi vizsgálatnak.

ezentul minden tanulótló la beiratásnál évenként 15 krt vesznek a nyugdíj-alapjára. Ez a 15 kros hozzájárulás első sorban a szülőktől szedendő be, másodsorban az iskolafőntartóktól, melyek a vagyontalan szülőt fölmenthetik s az összeget az iskolamulasztási bírságokból pótolhatják.

Mag a javaslat különben előreláthatólag élénk eszmecserét fog kelteni s bizonyára lesz alkalomunk még ismételve hozzá szólanis egyes részlet-intézkedésre jobban kiterjeszkedni nekünk is.

Ezuttal csak azzal a kívánsággal végezzük: vajha a javaslat mennél előbb tárgyalás alá kerülhetne s mennél előbb a tanítók javára válhatnának legalább azok az előnyök, melyeket az új javaslat ígér s melyeket egyben-másban talán még fokozni is lehet majd.

BELFÖLD.

A primási székhelynek Budapestre való áttételét a kormány elejtette. Esztergomban ezt oly végleges megoldásnak tekintik, mely szerint az új primás is Esztergomban fog székelni.

Képviselőválasztás. A Svastics Gyula halálával megüresedett marczali választókerületben Kuncze Jenő földbirtokost egyhangulag képviselővé választották.

KÜLFÖLD.

Válságos hírek. Taaffe gróf osztrák miniszterelnök és Steinbach Emil osztrák pénzügyminiszter Bécsből sürgősen Iszlbe utaztak. Szapáry Gyula gróf már a királynál várta osztrák kollegáit, ákikkel rögtön tanácskozást tartott. — **Politika** i körökben ebből azt következtetik, hogy a Béke vátutra lépett.

Szerb liberálisok szakadása. Belgrádból jelentik, hogy a szakadás a liberális pártban tényleg megtörtént. Mindkét liberális közlöny, a »Srpska Nezavisnost« és a »Glas Naroda« Riszticsét képviselik s helyeslik a királyné kiutasítását, míg a liberális párt maradéka Avakumovics vezetése alatt az ellenzékkel a kormány ellen küzd s elhatározta, hogy egy új pártközlönyt alapít.

Konstantinápolyi levél.

Konstantinápoly, 1891. aug. 20.

Szeretett királyunk születése napját, aug. 18-át, megünnepelte a konstantinápolyi osztrák-magyar kolónia is.

Sajnos, hogy ez ünnepélyről nem nyilatkozhatunk úgy, miként ezt a nagy nap magasztossága megkíváná. Azok, kik az itteni viszonyokat ismerik, csakis megbotránkozásuknak adnak kifejezést, elkezdve az ünnepély kezdő mozgalmaitól, egész annak lefolytaig és befejeztéig.

Nagy követünk s tanácsosa távol innen tölti szabadságidejét, az osztrák-magyar nagykövetség ugyszólván fej és vezetés nélkül maradt, s oly egyen hiányában, ki hivatva volna hasonló magasztos ünnepélyeknek jelenlétével fenyt és tekintélyt kölcsönözni, bizottság gyűlt össze, megvitatni a rendezendő ünnepélyt.

De kikkől állott s miként alakult e bizottság? Idegen elemekből, a konstantinápolyi magyarok teljes kizárásával, kiket az ünnepély rendezéséből szándékosan kivontak. A bizottság elnöke Fornier, születésére nézve sem osztrák, sem magyar, de meg van az a meg nem vetendő érdeme, hogy az osztrák Lloydnak igazgatója, — mely körülmény nagykövetségünknek — mely annyiszor megmutatta már, hogy a Lloydot, ezt a bukófelben levő osztrák válsalatot dédelgeti — úgy látszik, kiválóan imponál. S kik voltak a bizottság többi tagjai? Valamennyien osztrák alattvalók, kiknek sorában hiában kerestünk magyarokat, kivéve ha azt a néhány izraelita kereskedőt és vállalkozót, kik isten tudja mifele érdemeik következtében

szintén meghivattak az ünnepély »fényét« és »tekintélyét« emelni, magyaroknak nem tekintjük. Igen ám, de hol voltak tulajdonképeni magyarjaink s főleg emigránsaink, kik a harcztéren hazánknak dicsőséget s babérokat szereztek, itt pedig a magyar névnek tiszteletet s becsülést vívtak ki? Mintha csak parancsszóra történt volna, szándékosan lettek kihagyva az ünnepély rendezéséből, s a magán érdekek s egynehány egyén hiúsága miatt kénytelenek voltak háttérbe szorulni ezen magasztos ünnepélyen, csak azért, hogy nagykövetségünk, régi politikájához hiven, ez alkalommal is megmutathassa, hogy minden ízében osztrák s magyar részről legfeljebb a kapott milliókat dugja zsebre, egyébként azonban reá nézve a monarchia e fele nem létezik.

S miként folyt le az ünnepély? Az érdemes bizottság összeült megvitatni a teendőket. Ki lett osztva mindenkinek a szerep, a főszűl természetesen a toasztokra volt fektetve. Valóban szégyenletes az, ha e toasztokon végigtekintünk. — Legelőbb is Forni ur, ki hivatalnosa daczára a bizottság elnöke s az ünnepély fő-fő éltető eleme volt — emelkedett fel s képesség s tehetség hiányában egy Pedrelli helybeli ügyvéd által készített bombastikus toasztot olvasott föl értelem nélkül, zavarodva... mely hemzsegett a császár, Ausztria stb. épen nem dualistikus kifejezésektől.

A második obligát toasztot Call báró mondotta, éltetvén a szultán ő felségét, ki a szokásos üdvözlés és tiszteletet ez alkalommal is megadta királyunknak, 21 ágyulövvel hirdetvén a nap magasztosságát. Az ezután következő toasztok ép oly felületesek, mint szégyenletesek voltak.

Mittleg ur, a Politische Correspondenz képviselője, báró Call és Kvassay urakra üritette poharát, ez alkalommal Kvassay ur főconsulunk, ki magyarunk óhajta magát vallan — megragadva, nem mulasztotta el a Lloydot e teljesen osztrák vállalatot, s különösen ennek igazgatóját Forni urat az egekig magasztalni s dicsőíteni.

Majd felemelkedett Clarics ur, a dohánnyári igazgató s horvát nyelven mondott toasztot Ausztria jólétére, kifejezvé honfitársai nevében is határtalan ragaszkodását Ausztriához. Ez a jó ur, úgy látszik, nem bír tudomással arról, hogy Horvátország nem Ausztriához, hanem Szent István koronája alá tartozik.

Az ezután következő toasztok már mind személyes érdekekre voltak rendelve. Eszme és tárgy hiányában a banquetező urak, egymást köszöntötték fel és éltették. Ilyforma toasztokat mondottak Brody Lionel, Dr. Kevey és Kvassay urak. — Valamennyi toaszt hagyományos osztrák szellemben volt tartva.

Az egyedüli toaszt, melyben Magyarországról is tételt említés, a Comendinger uré volt, ki ugyanis a magyar coloniát éltette Sajnos, hogy e czélra érdemesebb egyén nem akadt, — mert tudvaleg Comendinger ur 48-ban a fegyver alul szökött meg s 1867-ig hallani sem akart arról, a mi magyar, — azután azonban — ég tudja miféle érdekekből — ismét magyarnak kezdé magát vallani. Nézetünk szerint talán Kvassay ur, főconsulunk lett volna hivatva arra, hogy ez ünnepélyen szavaival és tetteivel a magyar nemzet érdekeinek is sulyt és befolyást szerezzen.

Ha még ehhez hozzávesszük azt, hogy az ünnepély az osztrák Lloyd egyik hajóján folyt le s hogy e hajó: a »Daphné« terme osztrák színekkel volt földszítve s magyar színeknek hire-hamva sem volt, — olvasóink teljes képet szerezhetnek maguknak ama szellemről, mely eme banquetező társaságban uralkodott.

Ami ez ünnepélyen magyar jelleget kívánt mutatni, — az tulajdonképen a magyar-

ság kicsufolása volt. Így pl.: ott volt a menuban »Puding á la Petőfy«, a »Petit Champs«-on hangversenyző bajai cigányzenekarunk a »Gott erhalte«-val voltak kénytelen mulatni a díszes társaságot, majd raritásból »czardas«-t huzattak jó cigányainkkal s a pezsgőtől s egyébként is már jól hangolt társaság mozdulatokra és ugrándozásokra kerekedett ami »czardas«-t akart lenni. Elképzelhetik olvasóink a furcsa jelenetet. Megjegyzendő, hogy az ünnepélyen hölgyek nem voltak jelen.

Igy folyt le az ünnepély, s számunkral egyeb tanulság nem maradt belőle, mint az, hogy mi magyarok alig vétetünk számba s még közös hivatalaink is — mint pl. a nagykövetség és főkonsulatus — teljes szívvel-lélekkel osztráknak vallják magukat, s a magyarokról tudomást sem akarnak szerezni.

Aki ismeri a viszonyokat keleten, belátandja, hogy ez nem tulzás. Hogy a magyarságnak mellőzere nem tudatlanságból, hanem szándékosságból történik, az világos.

Hogy nemzeti érdekeink miért kénytelenek magánérdekek miatt háttérbe szorulni, — erre még visszatérünk s lesz alkalmunk az itteni közös intézményeknél előforduló rosszaságokról is pl. a közös osztrák magyar iskola ügyeiről stb. érdekes, de valóban szomorú leplezéseket tenni.

Hamvai Kovács Imre.

Ujdonságok.

* **Tanfolyamok értesítés.** A női kereskedelmi tanfolyamra való felvehetőre általam kitűzött és a helyi lapokban annak idejében közzétett második határidő is f. augusztus hó 15-én eltelt, és ennek befejezésével örömmel kell kijelentnem azt, hogy a jelentkezőkre nézve elért eredmény minden tekintetben igen kedvező, mivel Debreczenből 36. Biharvármegyéből 2, Gömörmegyéből 1, Hajdumegyéből 1, Szabolcsmegyéből 1, Szatmármegyéből 2, Zólyommegyéből 1, vagyis összesen 42 növendék jelentkezett, kiknek legnagyobb része az intelligens középosztályhoz tartozik. Ezen eredmény kétségen kívül teszi, hogy ezen felette üdvös intézmény létesítése a »Nagy Magyar alföld« ezen egyik legnagyobb és legmiveltebb városában és vidékén valóban élet és közszükséglet képez. Jelen alkalommal figyelemzetni kívánom, illetőleg felhívom a szóban lévő tanfolyamra eddig bejegyzve levők közül mindazokat, kiknek felsőbb leányiskolai, polgári v. felsőbb leánynevelési bizonyítványaik nincsenek, vagy pedig 18 életévüket túlhaladták, hogy a női kereskedelmi tanfolyamra felvételük végett, felvételi vizsgálat tehetéseért és korengedélyért nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. miniszter gróf Csáky Albin ur ő Excellentiájához címzett, kellően indokolt, keresztlevéllel és eddig végzett tanulásaikat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket (kik a kir. tanfelügyelőhöz még eddig be nem adták) legkésőbb f. évi szeptember hó 15-éig hozzám, naponként délután 2—3-ig (mivel 34397/1891 sz. a. miniszteri rendelet folytán nyert egy hónapi szabadság-idő alatt honn nem leszek) hivatalos helyiségemben várutczán 353. sz. a. mulhatatlanul beadni sziveskedjenek. A tanfolyam megtartásának helyiségéről, a tanítás kezdetéről és egyéb fontos tudnivalókról, annak idejében közölteendő felhívásomban fogom értesíteni az illető érdekelteket. Debreczen 1891. augusztus 20-án Kiss József s. k. tanfelügyelő.

— **Hirlapírás és ügyvédi gyakorlat.** A szegedi ügyvédi kamara választmánya a napokban érdekes határozatot hozott, melynek elvi jelentősége van. A határozatra két ügyvédjelölt esete adott alkalmat, kik egyúttal hirlapírók is. A kamarai ügyész tudnillik azt indítványozta, hogy a választmány a két jurista újságíróit törölje az ügyvédjelöltek lajstromából, mert szerinte a hirlapírás az ügyvédjelölti gyakorlattal összeférhetetlen. A választmány azonban nem fogadta el az ügyész

indítványát és kimondta, hogy a hirlapírás összefér az ügyvédi és ügyvédjelölti gyakorlattal. Csak abban az esetben tartaná magát följogosítottnak a beavatkozásra, ha bebizonyulna, hogy az illető ügyvédjelölt hirlapírói működése következtében joggyakorlatot szükséges mérvben nem folytathat.

* **Értesítés.** A helybeli róm. kath. elemi fiu- és leányiskolákban az 1891/92. tanévre a beiratások szeptember hó 1—5. napjain délután 8—12, délután 2—4 óráig tartanak meg. Szeptember 6-án »Veni Sancte«, 7-én kezdődnek a rendes előadások. Tandij egész évre 3 frt 20 kr. A női kézi munka tanulása a leányiskola összes növendékeire kötelező, melyért külön díj nem fizetendő. A tandíjmentességért folyamodók a ttes iskolaszékhez intézett kérvényeiket beiratás alkalmával előírt igazgatóságnál nyújtsák be. Debreczen, 1891. aug. 24. A róm. kath. elemi iskolák igazgatósága.

* **Hatvan éves találkozó.** A debreczeni főiskola azon volt növendékei, kik 1831-ben subscribáltak, hatvan éves találkozóra gyűltek össze ma Debreczenben. Mint ifjak váltak el egymástól s most mint aggok látják egymást viszont! Az egykori tanuló társak közül még mintegy 14-en vannak életben, de a betegség többeket visszatartott a megjelenéstől. Azok közt, kik e ritka találkozóra már Debreczenbe érkeztek, itt van lapunk vétéran munkatársa: Keszi Hajdu Lajos kisujszállási nyugalmazott tanár is, ki leginkább buzgólkodott azon, hogy az egykori tanuló társak éltük alkonyán még egyszer viszontlássák egymást.

* **Esküvő.** Szombaton d. u. 5 órakor esküdtek egymásnak örök hűséget a ref. nagytemplomban Sary Ilonka és Heller József betűszedő, a »Debreczen« tördelője. A lakadalmi mulatságon igen sokan vettek részt. A vacsora alatt pohárköszöntőket mondtak Papp István, dr. Bakonyi Samu és Benedek János; mindhármán az új pár boldogságát emelték poharukat.

* **Léghajózás.** Merighi léghajós tegnap d. u. 6 órakor a »Margit-fürdő«-telepről ismét felszállt léghajóján, de magasra nem emelkedhetett, mert az erős szél elkapta a léggömböt. Merighi a ezuttal menlő-telep mellett szállott le sértetlen állapotban. A léghajó föl-szállását tegnap is nagy közönség nézte.

* **Vihar.** Tegnap 5 óra után sűrű, sötét felhők borították az eget. Rövid idő múlva zuhogó eső ömlött alá s a szél is oly óriási volt, hogy a városban a fákat kitérte. A péterfián a 815. számú ház tűzfalat ledöntötte a szél s az utcára kidülő fal az éppen ott elhaladó helyviasut utolsó kocsijára esett és ezt megrongálta. A Szikszay-fürdőben a villanylámpák árboczeit döntögette ki a szél. A tanyákon is nagy kárt tett a vihar; több tanya szalmafedelét lehányta, a kéréket szétdobálta, s a telegráf-fákat ledöntögette. Az esti vonatok a nagy vihar miatt késéssel érkeztek be.

* **Kormányképviselő debreczeni főiskolánkból.** A vallás- közoktatásügyi miniszter, a dunamelléki egyházkerület ev. ref. főgymnasiaiból összejövő ifjak javító és pótérettségi vizsgájára, mely ezuttal Kecskeméten fog megtartani, Csiky Lajost nevezte ki kormányképviselőül.

* **Baromfi-kiállítás Debreczenben.**

A debreczen-vidéki baromfi-tenyésztő egyesület már f. é. közgyűlésében elhatározta, hogy minden évben az őszi országos vásár alkalmával baromfi-kiállítást rendez, melyben azonban csak a debreczeni és közel vidéki tenyésztők vehetnek részt. Az egyesület tegnap tartott választmányi ülésében ezen kiállítások elsejének határidejét a f. é. október 3. 4. és 5. napjaira tette, s annak rendezésére Váczy János elnökléte alatt dr. Király Ferencz, Bekényi Péter, Berger Henrik, Buday József, Györfly Aladár, Ferenczy Elek, Mayer Adolf, Szabó Soma, Kovács János, Grünwald József tagokból álló bizottságot küldött ki s határozatba hozta egyúttal, hogy a kiállítandó baromfiak szeptember 18-ig jelentendők be, az állatok pedig október 2-ik napjának reggelétől estig szállítandók be a baromfi-tenyésztő egyesület czi-

mére. A kiállítás helyére nézve megállapodás még nem történt, erről később lesz értesítve a közönség. A kiállítók térdíjat nem fizetnek, tartoznak azonban a ketreczeket saját költségükön beszerezni, mely ketreczeket az egyesület kellő mennyiségben már megrendelte s ott 60 és 80 kr-ával kaphatók.

* **Tánczestély.** A Nagy Imre előnyösen ösmert táncztanító által e hó 22-én rendezett nyilvános vizsgával egybekötött tánczestély minden tekintetben fényesen sikerült. A megjelent leányok következők voltak: Balog Sarika, Balog Juliska, Balog Erzsike, Keresztesi Zsuzsika, Keresztesi Erzsike, Hegyi Mariska, Nagy Juliska, Csige Juliska, Csige Mariska, Kun Juliska, Földvári Eszti, Koncez Erzsike, Koncez Juliska, Orgován Mariska, Keckés Katicza, Botos Eszti, Botos Róza, Újvári Róza, Bodó Erzsike, Bodó Piroška, Márton Eszti, Miskolczi Mariska, Király Róza, Nagy Juliska, Mike Juliska, Miskolczi Gizella, Földvári Juliska, Horvát Eszti, Kovács Erzsike stb. stb. A négyeseket és a körmagyart 40—50 pár tánczolta. A kedélyes mulatságnak csak reggel lett vége.

* **A Hortobágyon** holnap fogják kihajtani a törzsgulyához tartozó bikákat az anyagulyából. B e s z l e r Lajos v. tanácsnok és U d v a r h e l y i Géza városgazda lesznek jelen a kihajtásnál.

* **El a garde des dames-okkal.** Megvallva az igazat, a gardának ez a fajtája volt eddig az, amely legkedvesebb szeretetnek örvendett: sohse kérték, hogy adja meg magát, de hogy sokszor óhajtották a zavart, a boldogok pusztulását, az bizonyos. Most sül ki a B. H. útján, hogy ennek a gardának még a neve is rossz, nemcsak maga az intézmény: A »garde des dames« szót — mondja a B. H. — csak holmi bárendezésbe keveredett német doktorok csinálhatták a grammatika szerint helyesen, de a francia nyelv géniusz ellenére, (az természetes! hisz szép géniusz volna az nekem, a ki a garde des dames-okat szeretné!) mert francziánul a nőöltalmazó chaperon szóval fejeztetik ki, a melyet a valódi francia egyedül használ a fenti fogalom kifejezésére: a garde des dames ismeretlen elötte. Mert hogy a garde himnemű főnév, az kétségtelen, s úgy a garde des dames nemcsak hogy nem francia, hanem ha asszonyi teremtsére értik — oly kakas, a mely mégis tyúk! No lám, még a név is pakfong, hiába nomen est omen!

* **Gyászjelentés.** Mély fájdalommal tudatjuk a szeretett fiú, illetve testvér Tóth I. Gezának hosszas szenvedés után, életének 28-ik évében történt elhunytát. Szeretett halottunk hiült tetemei folyó augusztus hó 25-én délelőtt 10 ó. fognak, a Széchenyi-utczai 1774. számú háznál tartandó rövid ima után, a hat-utczai temetőben örök nyugalomra helyeztetnek. Mely végtisztességtételre a meghaltak rokonait, barátait és jó ismerőseit tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1891. augusztus hó 24. Özv. Tóth Endréné, gyermekeivel: Endre nejevel Sikk Irmával, Béla, Kálmán jegyesével, Róza, Gusztáv.

* **Egészségtelen kenyerek.** Az I. ker. kapitányság ma a kenyér-piaczról egészségtelen kenyeret kobozott el és semmisített meg.

* **Az angolok élelmessége.** Londonból írják: A »Pearsons Weekly« tulajdonosa arra az eredeti ötletre jött, hogy előfizetőinek egy menyasszonyt ígért 2000 márka évi jövedelemmel. A kiadó ki is keresett egy leányt, ki ezt a szerepet elvállalta. Özveggy anyjánál lakott a külvárosban és több jelentkező közül reá esett a választás. Menyasszonyt választani aránylag könnyű dolog volt, de annál nehezebb a völégényt eltalálni. Százával jelentkeztek a völégény-kandidátusok a társadalom minden osztályából. Arczképek és levelek után végre megejtették a választást. A kiadó a vidéki jelentkezőknek megtérítette az utazás költségét és ajánló levéllel a leányhoz és anyjához küldte a házasodni szándékozó urat. Ott theára marasztották őket és bemutatták a szép arának. Sok teát és süteményt fogyasztottak így el, de a leányzó csak nem akadt az igazira, kit férjéül választani akart volna. A kiadó végre megunt a dolgot és kijelentette, hogy a leány sokkal jobb, mintsem egy férfi érdemessé tudná magát tenni a kezére.

* **Eljegyzés.** H. Nagy Lajos b. sámsomi leány-tanító e hó 22-én szombaton eljegyezte Kenderessy Lajos városi nyomdász kedves leányát, Anna kisasszonyt.

* **Színházi hírek.** A villanyvilágítás apparátusai jövő hó 2-án érkeznek meg Bécsből és 3-án már megkezdik a telep beállítását. Az alapozási munkálatokkal már elkészültek. A vasfüggöny festése gyorsan halad előre. A vasfüggöny fehér és sarga színben lesz megfestve persz szőnyegszerűen. A vasfüggöny felső részét eltakaró kis függönyön Debreczen város czimere és hét uttörő debreczeni színművész arczképe lesz olajban megfestve.

* **Életunt honvéd.** K o v á c s László h. böszörményi születésű 24 éves honvéd ma hajnalban a barakban szíven akarta magát lönni szolgálati fegyverével. A golyó azonban félre ment s csupán bőrroncsolást okozott. Mint beszélük, büntetéstől való félelem vitte rá tetterre.

* **Becsületos megtaláló.** Ugyan megjárta ma Gönczi Jánosné nagyszony. A piaczon elejtette a zsebkendőjét, melyben két forint és egy malom-czédula volt. Egy kofa azonnal felkapta, de mielőtt eltehetné volna, észrevette Göncziné, hova lett a pénze. A kofa nem akarta neki visszaadni, azt állítván, hogy ő ejtette el. G ö n c z i n é ekkor a malom-czédulával bebizonyította az igazságát, mi annyira dühbe hozta a kofát, hogy ledobta a pénzt a földre, aztán neki ugrott Gönczinének s alaposan megtépázta őt. Göncziné panasza ment a II. ker. kapitánysághoz.

* **A közgazdasági bank** részvényeire most folyik a hátralékos 70 százalék befizetése. — A befizetések f. hó 31-éig teljesíthetők.

* **Lövészet.** Az aug. hó 23-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Dr. Bruttman ezredorvos 1 db 2 forintos tallért, legtöbb körlövessel Fürst Ödön 1 db 1 frtos tallért.

* **Találtatott** a helyi vasut vonatán egy férfi posztó-köpenyeg. Tulajdonosa átveheti a helyi vasut irodájában.

* **Elveszett** egy új selyem esernyő tegnap d. u. a »Bika« kávéházban. Az illető megtaláló, illetve elvívó, kit már ugyanis tudunk, hogy ki, felkérjük vissza származtatni a »Bika« kávéház főpinczérjéhez, ellenkező esetben az illető neve ki fog tétetni.

A füző.

Egy kis könyv jelent meg a napokban. Amint a befőttek s az ételek készítéséről szóló műveket megveszi minden nő: ennek sem volna szabad hiányoznia egy hölgy asztaláról sem. Pávay Vajna Gábor, pozsonyi kórházi főorvos írta e füzetet, czime: »A divatról, orvosi tekintetben.« Érdemes elvasni, különösen amit a füzőről ír. Elmondja érdekes történetét, s közli többek közt azt az eredeti receptet, melyet a 3. században adott egy orvos azoknak, kik karesuak akarnak lenni: repkényből készült füzérral többszörösen szorítsák körül testöket s azt levéve dobják tűzbe, aztán hamuját langyos tejjel vegyített ludzsirral, vagy lármás röptü fogolytojással keverjék össze s ezzel kenjék be esténként testöket.

A füzés régi keletű s folyton haladt a divattal. Némelykor okos divat járt s a füző elősegítette a természet csinoságát, de nem akadályozta fejlődését. A szivre, tüdőre, gyomorra, vérkeringésre, a mellkas fejlődésére káros hatása van a füzésnek.

Orvosi vélemény szerint rossz emésztés, hiányos vérkeringés, sápkór, gyakori ájulás, szivdobogás a következménye e meggondolatlan hiuságnak, mely aztán megbosszulja magát — az utódokon is.

Egyedüli előnye a füzőnek, — így ír Pávay, — a test egyenesebb tartásában nyilván-

nul, s abban, hogy a kissé elhizottaknak látszólag némi formát ad, hogy a test bizonyos részeit védi a meghűléstől s hogy végül a hiuk karesu derekát bámulat tárgyává teszi. Mind-ez elenyésző csekélység a hátrányokkal szemben. A jelenleg divatos kapcsos füző csak a kezelést könnyíti meg, de mégis »szorító és torzító gép.«

A füző csak akkor ártalmatlan, ha az általa befedett szervek szabályos működését nem gátolja. Mig ezt elérhetjük, addig is kövesse minden nő a hamburgi »füzőellenes társaság« elnökének, Boitardnak szavait: »Ha már a divat legyőzi az észet, ám hordjanak füzőt, de ne használják azt prés gyanánt.«

Irodalom és művészet.

* **A mellőzött Berlin.** Említettük, hogy a párisi nemzetközi irodalmi társaság elhatározta, hogy Berlin helyett Milanóban tartja meg ez évi kongresszusát. A társaság elhatározása okául több rendbeli sérelmeket hozott föl. Ez állítások megezáfolása a német irodalmi körök feladata. Hogy mennyire fog sikerülni, azt még nem tudhatjuk, de annyi bizonyos, hogy a párisi irodalmi társaság elhatározása igen nagy bosszúságot keltett Berlin irodalmi és művészi köreiben s hogy ottan már is komoly represszáliakra gondolnak. Berlini hírek szerint a német írók és művészek föl akarják szólítani a német hírlapok szerkesztőit és kiadóit, hogy a jövőben ne tegyenek többé semmiféle említést a francia szerzők műveiről s egyuttal fölkérjük a színházak igazgatóit, hogy a műsorból kizsöböljék ki a francia szindarabokat. Ha mindez igaz, kérdés: mit szól majd hozzá a német közönség, mely a belletrisztika és drámairodalom hazai sütetü termékeiből aligha élhet meg.

Ságh József ismert nevű zeneirónk a »Zenekar« szerk. által szerkesztett »Általános zenészeti lexikon« (II. kiadás) első füzeté, tetszetős formában megjelent. Az encyklopediai kézikönyvben feltalálhatók a zene-tudomány legszükségesebb ismeretei, a hazai — nálunk polgárisult és külföldi zenészek, zeneszerzők, zeneirók, kitünőbb zenekedvelők, hangszerkészítők stb. rövidre szabott élet — vagy ismertetése s a zenében gyakran előforduló idegen szavak magyarázata. A mű felette érdekes és hasznos olyanoknak, kik zenekedvelők és zenészek. Kapható minden könyv- és zeneműkereskedő útján. Ára 40 kr.

Apróságok.

A z előjogok világából.

X. gróf (fiához, a ki ő előtte lép be egy terembe): De Stefi! Hogyan sértheted meg ennyire az etikeettet? Nem tudod-e, hogy engem illet az elsőség?

Stefi gróf: Csalódló papa, nekem egygyel több ösöm van, mint neked.

Sok testvére van.

A. (B.-hez, a ki éppen gyűrűjét csapta be) Mi járatban volt ön itt?

B. (zavartan): Én? A pénztáros bátyám.

A.: Csudálatos, nekem pedig öcsém.

Igazságos ítélet.

Egy ügyvéd, valahol névnapozván, kissé pityókosan jelent meg a tárgyaláson.

— Uram, sajnálattal látom, — szólalt meg a bíró, — hogy ön olyan állapotban van, amely megsegyenítő úgy önre, mint az ügyvédi karra egyaránt.

— Bíró ur, — felelé az ügyvéd, — ön ma felülmulta önmagát. Tizenöt év óta ez az első igazságos ítélet, amelyet öntől halo'ttam.

Néger faluban.

Fehér: Miért busul tiszteletes uram?

Néger lelkész: Haj, haj, a multkoriban a csirkelopás ellen prédikáltam, és most hitszadkarsággal vádolnak.

Természetes hajlam.

Tanár (Nemrég nősült kollegájához):
Nos, hogy vagy meglegedve a nőddel?
Időjós: Hm, — hm — nagy hajlamot mutat a zivatarkepződésre.

*
A kis feleség.

Férj: Mi az, mamácskám?

Nő: Ehető gomba.

Férj: Hm, ugy látom, hogy ez ehető.

*
Gyöngéd férj.

Paraszt: Nevető gázért biz én nem fizetek. Csak huzza ki egyszerűen, nem baj ha fáj is.

Fogorvos: Ah, maga bátor ember! Mutassa csak a fogát.

Paraszt: Nem nekem, hanem az öregemnek kell a fogat huzni. — Mindjárt itt lesz.

Gondolatok.

Takarékosság és munkaszeretet két nagy szociális erény; segítségükkel a boldogság s szerencse felé vezető út rövid és könnyű.

*
A fényezés, pipere, cifrázkodás és a ruházásban a minduntalan változó divat leginkább a nagyuri családok körében szemlélhető — ezt utánozni iparkodnak az alsóbb osztályok is, mely törekvés sok családot tönkre tesz.

*
Rövid szünetek erősítenek, túl hosszú szünetelések lustává tesznek.

*
A türelmetlenség, a mely a bünt ostorral akarja kiirtani, gyakran csakis dacot és ellenszegülést szül.

*
Különböző foglalatosságot egymással felváltva végezni a legjobb mód, dolgozni és egyszersmind kipihenni a munkát, illetve pihenést szerezni egyik munka után a másik munka által t. i. szellemi és testi munkát felváltva végezzünk.

*
A legjobb mód a szegénnyel jót tenni nem az, ha szegénységükben gyámolítjuk, hanem az, ha szegény helyzetükből kiemeljük.

*
A szegényt eltűnjük magunk között, de nem szeretjük a szegénységet, mint kiváltságos állást.

*
Érzelmünket, mik a legnagyobb csendességben és elrejtve a szív mélyén fakadnak, nem volna szabad elárulnunk. — A kertész virágedény alá rejti fiatal növényeit, hogy megóvja azokat a külveszélytől.

*
Hat napon teremté Isten e világot; s a hetedikén megnyugovék.

Nem nyugovék meg.
A hetedikén megbánta, hogy teremté az embert.

*
Lelket adott Isten az embernek hogy uralkodjék a test felett, s igazgassa annak lépteit.

De az ember csak azért is másképp tön. Legyőzte a lelket és uralkodik a lélek fölött. Mert nem tudja felfogni annak nagyságát és fenségét; s mégis, midőn eljön az idő, melyben meg kell attól válnia: sir és imádkozik. De már késő. A test hosszas zsarnokoskodásai száműzik a lelket.

Különleges járványok.

Anglia északi részén történt pár év előtt, hogy egy professzionátus uszó, a minő igen sok akad Angliában, egy hidról, mely magasan állt egy mély folyam fölött, vízbe dobta magát és ez a merész ugrás sikerült neki, mert minden baj nélkül ért le és uszott a partra. Azonban nem sokáig dicsekedhetett ezzel a bravurral, mert nem sokára akadtak utanzói s ama városban rövidesen valóságos buvár, vagy jobban mondva ugrójárvány ütött ki.

Majdnem naponta siettek a hidra ugródühöngők, utcai ruháikat gyorsan szellős fürdő kosztümmel cserélték föl s a járóelő közönség óriási bámulása, barátaik éljenzése közben szélsébséggel dobták magukat a félelmesen suhogó vízárba.

Nincs olyan merész lovasbravur, távlovaglás, melyről a lapok ne közölnének hasábokat, melynek a legelterjedtebb körökben a legnagyobb tetszést keltik s fölébresztik az utanzás vágyát.

Egy életunt, spleenes angol vagy yankee söröstonnába zárta magát, átussza a Niagara — rögtön akadt egy csomó ember, a ki mélyen szeretséltlennek érzi magát, hogy ez az epizód még hiányzik életéből és addig nem is nyugszik a merészebb része, míg utána nem csinálja.

Néhány év előtt Angliában egy Cowboy csoport mutogatta magát, alig telt bele egy hónap, már az egész ifju Angolország, sarkáig fölfegyverkezve, vad üvöltések közt csatangolta be az erdőket, képzeletbeli indiánokat és buffalokat kergetve.

Alig hozzák a lapok egy merész léghajós utját, a ki esernyővel száll fel a kék magasba s hirdeti, hogy utasokat is vesz föl, számtalan a jelentkezők száma, a kik a modern Ikarust követni vágyanak.

Egy csodálatos ily féle járványt jegyeznek föl Svédországból, mely ott 1841-ben tört ki és a melynek a »prédikáló járvány« nevet adták.

A kiket ez megkapott, azokat egyszerre csodálatos szónoklási képesség lepte meg, akár hallgatta őket valaki, akár se, óráig tartó szónoklatokat tartottak különböző tárgyakról; kedvenc témájok volt a világ vége, melyet pontosan megjelöltek s igen sok bolond hívó akadt, a ki felült nekik. Egész betegséggé fajult ez a járvány Svédországban s benne többnyire a tizenhat és harmincz év közti férfiak szenvedtek.

Fanatizmus és tudatlanság volt a termékeny talaj, melyben ez a nyavalya burjánzott s az orvosok utóljára mint örültséget próbálták gyógykezelti, miután a prédikátorok egyszerűen összefüggéstelen, zagyva ostobaságokat hadartak össze.

Hasonlóképp és talán a legveszedelmesebb ilyen járvány a felelem, ha valakit megkap, az illető bihetetlen rövid idő alatt képes egész környezetét kétségbe ejteni. Egy ilyen esemény történt a plateai csatában, a hol mind két sereg egy a felhőkkel jövő hangot vélt hallani. Az athéniaiak saját Istenük Pán hangját gondolták a szózatban fölismerni, félelmük átragadt a perzsákra, a kik vad futásban kerestek menedéket.

Különben nem is szükséges olyan messze menni példaként a felelem ragadós voltát bizonyítani, ki ne látott, vagy ne olvasott volna nyilvános helyeken, színházban bában történt vak lármákról, mely tüzet, vagy más veszedelemet jelzett s a melynél a közönség eszeveszett futásban keresve menedéket, a gyöngébbek az erősebbek által a szó szoros értelmében agyonnyomattak.

Dr. Parent az ugynevezett »boszorkánynyomás« járványáról is beszél, mely a Latour d'Auvergne ezredben akkor tört ki, midőn az egy negyven angol mérföldnyi menetet tartva, egy pihenési időközben, egy ócska klastromban szállásoltatott el.

A tiszték legnagyobb bámulatára, éjnek közepén rohant ki a szabadba a mintegy nyolczszáz főnyi legénység és se szigorral, se szép szóval nem volt arra bírható, hogy visszatérjen, mert azt állították, hogy a falak közt »kisért.«

Másnap is úgy egyeztek bele, hogy a klastromban hálanak, ha tisztjeik is velük maradnak. Ezek bele is egyeztek s a tisztikar. élén az ezredes az ezredorvossal, feszülten várta, mi fog történni.

Tizenegy óra után a nélkül, hogy a legkisebb félelemre okot adó incidens is történt volna, az alvó katonák fölgráztak és vad ordítás között keresve az ajtót, a szabadba rohantak.

Ijedelmük ráragadt az előbb még egészen nyugodt tisztekre, az ezredesre és orvosra magára is és igyekeztek kijutni a veszett hírű klastromból.

Az orvos később magához térve, a hosszú menetől származott kimerültségnek róttá fel ezt a csodálatos jelenséget.

Az öngyilkossági járvány egy igen sokszor megfigyelés tárgyát képezett járvány már. A legexotikusabb öngyilkossági mód is csakhamar talál követőkre.

Londonban, Párisban, Berlinben egyedül azért alkalmazzák a magas épületek folyosóira a védőhálózatot, hogy szerencsétlen szerelmeseket s más életuntakat megmentésnek az öngyilkosságtól.

Párisban nem régebbe egy szerelmes fiatal pár arra a csodálatos gondolatra jött, hogy színes szalagokkal kötötték össze egymást s így ugrottak a Rajna hullámaiba.

Ez a gondolat nemcsak a divatkereskedéseknek csinált kitűnő hasznot, de egy ideig csupa szalagos vízbe fult szerelmeseket hallástak ki a Szajnából.

I. Napoleon hadserege egyszer egy erdőben táborozott s egyik katona nem bírt vágyának ellenállani, hogy magát a legmagasabb fára föl ne kösse.

Példája oly ragadós volt, hogy százával kötötték fel magukat a hadiak s reggelenkint csakugy himbálta a szél a galyakon a derék vitézeket.

Napoleon végre úgy vetett véget a járványnak, hogy az egész erdőt kivágatta.

Mindezeket összegezve, minden ilyféle járványok föllépése az ember majmoló természetére vezethető vissza, a ki nagyon is fogékony mindenféle utanzásra s hogy kevésbé ép gondolkozású lények alkaterejét a kóros, beteges hajlamok verik nem ritkán bilincsbe.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Írta: **Ámor.**

(Folytatás.)

A zaj, lőtás-futás, a zene, a csengés-bongás, a kiabálás, kurjongatás, mozsárdurrogás oly pokoli lármát képezett, a melyről csak nagyon élénk képzeletű embernek lehet fogalma, akár a legnagyobbszerű macskazene. S mindez majdnem elszédíté az ugy is eléggé izgatott nővérek fejét.

Mindeddig megfeszített akaraterjük által tartották fen magukat, hanem ezen lárma, mely gonyoló diadalordításként zugta őket körül, valóban elmezavaró hatást gyakorolt.

Rezeda haja ma, először volt diszesen feltűzve, mire oly nagyon vágyott, de most rá sem ügyelt.

Az utolsó szalag is meg yolt tűzve, a cselédek elhagyták a szobát, a két menyaszszony egyedül maradt. Egymásra néztek, mintha egyik a másiknak szemében vigaszt és reményt keresne.

E pillanatban neszt hallottak.

— Hallga! mi az?

Egy soha nem használt falszőnyeg-ajtó csikorgott. Julcsa óvatosan dugta be fejét és körülnézett, midőn látta, hogy a nővérek egyedül vannak, előre bocsátá Gáthegyit.

Rezeda a kijáró ajtóhoz sietett s előre tolt a závárt. Gáthegyi pedig a legnagyobb izgultsággal sietett Kamilla felé.

— Drága, kedves, jó Kamilla! Az nem

hathatós támogatásukra leend. Fenttartja az érintkezést úgy a hazai, valamint a külföldi tőkepenze ekkal és birtokvásárlókkal, miáltal a birtokok kelendőségét és forgalmát élénkíteni törekszik. Az iroda: annuitásokra szóló bankkölesönöknek kieszközölését esetleg konvertálásait is üzletkörébe vonta.

VASUTI MENETREND.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó. 44 p.
	éjjel	10 ó. 31 p.
B.-Pest—N.-Várad felé	d. e.	12 ó. 52 p.
Csak Nagy-Várad „	d. u.	3 ó. 34 p.
Szatmár felé (Er-Mihályf.)	reggel	3 ó. 9 p.
„ „ „ „	d. u.	3 ó. 24 p.
„ „ „ „	este	7 ó. 45 p.
Kassa felé	reggel	4 ó. — p.
„ „	reggel	8 ó. 32 p.
„ „	d. u.	3 ó. 39 p.
„ „	este	7 ó. 40 p.
Nánás felé:	(m. á. vasutól reggel	5 ó. 48 p.
	„ „ d. u.	3 ó. 19 p.
	„ „ (vásártérről reggel	6 ó. 08 p.
„ „	d. u.	3 ó. 35 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

személyvonat reggel 8 ó. 30 p.	Este	7 ó. — p.
„ (gyorsv.)	d. u.	2 ó. 05 p.
este (gyorsvonat)		9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől	d. u.	3 ó. 09 p.
„ „ gyorsvonat	este	7 ó. 06 p.
Budapest N.-Várad f. (gyorsv.)	éjjel	2 ó. 44 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó. 42 p.
Szatmárról	reggel	8 ó. — p.
„ (Ermihályfalva felől)	délben	12 ó. 31 p.
„ (Ermihályfalva felől)	este	10 ó. 16 p.
Kassáról (gyorsv.)	reggel	8 ó. 06 p.
„ „	d. u.	12 ó. 36 p.
„ „	este	7 ó. 20 p.
„ „	este	10 ó. 21 p.
Nánásról:	(m. á. vasúthoz reggel	8 ó. 17 p.
	„ „ este	6 ó. 05 p.
	„ „ (vásártér reggel	8 ó. 09 p.
„ „	este	5 ó. 56 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Franczia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházasítási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidáru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

és mindenféle

fürdő ozikkok.

MÉHÉSZ JÓZSEF

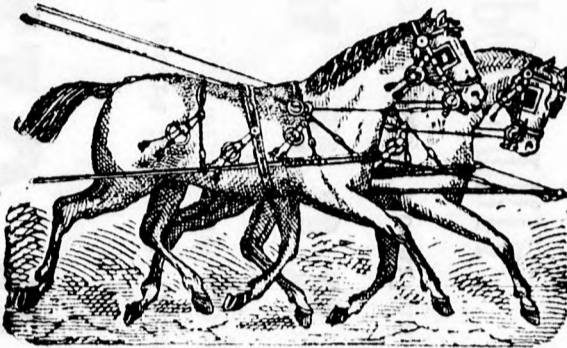
szijgyártó üzlete

DEBRECZEN, nagy-csapó-utcza, Stenczinger-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

szijgyártó üzletemet

a mai kor kívánalmainak megfelelően berendeztem.

Üzletemben készen kaphatók a legjobb fajta bőrből készült

kooszó lószerszámok,

valamint igás hámok is többféle választékban.

Megrendeléseket,ugyszintén javításokat, a legjutányosabb árszámítás mellett a meghatározott időre gyorsan elkészítik.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve.

maradtam tisztelettel

MÉHÉSZ JÓZSEF

szijgyártó.

336 9—9

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.

528
1891 szám.

Pályázati hírdetmény.

A Debreczen sz. kir. városánál elhalálozás folytán üresedésbe jött vásárfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen — a legközelebbi rendes közgyűlésen — választás útján betöltendő, — 400 az az Négyszáz forint fizetés, — s a járlatok kiállításáért befolyó díjakból az eddigi gyakorlat szerint a vásárfelügyelőt illetett rész élvezetével egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez, folyó évi szeptember hó 15-ik napjának délutáni 6 órájáig annyiival is inkább nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1891. augusztus hó 14.

Gr. Dégenfeld József.

394 3—2

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

159 30

A hírneves

Bain Brueel de Rivaire frères

ezéltől szállítok vám- és portómentesen valódi franciaia

COGNAC-OT

az Osztrák-Magyar-monarchia bármely helyére utánvét mellett: 9 frtért egy 4 literes palackkal, avagy 6 frtért 3 drb ³/₄ literes üveggel kosárkába csomagolva. — Ajánlok továbbá legfinomabb, hamisítatlan

MALAGA BORT

4 literenként ára 4 frt 90 kr vagy 3 üveggel kosárban 3 frt 75 kr.

R. MAITI CAPODISTRIA.

392 10-1

HIRDETÉSEK

a „DEBRECEZEN” PÉSZŐRE

jutányos áron fölvetetnek.

Legujabban szabadalmazott

m o s ó g é p e k,
kerti lóczák,
KERTI BUTOROK,

jégszekrények,
TIZEDES MÉRLEGEK,
mezőgazdasági eszközök,
„PERONOSPORA“
(SZŐLŐ PENÉSZGOMBA)

FECSKENDŐK,
vas- és kátránytető-lemezek,
valódi „FUCHS“-féle
rokás jegyü szerszámok
minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó czikkek
legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

367 100-76

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-utca sarkán.

